

- О.М. Стефанків, О.М. Максимович — Івано-Франківськ: Сімік, 2012. — 180 с.
23. Структура земельного фонду України та динаміка його змін (за станом на 23.03.2015). — [Електронний ресурс] // Державна служба України з питань геодезії, картографії і кадастру. — Режим доступу: <http://land.gov.ua>
 24. Шпичак О.М. проблеми власності та формування ціни землі сільськогосподарського призначення / О.М. Шпичак, О.В. Боднар // Економіка АПК. — 2012. — № 12. — С. 3–9.
 25. Юрченко А.Д. Соціально-економічні та правові аспекти мораторію на відчуження приватних земель сільськогосподарського призначення / А.Д. Юрченко, А.М. Мірошніченко // Бюлетень Міністерства юстиції. — 2006. — № 12. — С. 59–75.
 26. Aslund A. Ukraine: What Went Wrong and How to Fix It [Electronic resource] / Anders Aslund, 2015. — Accessed mode: <https://books.google.com.ua>
 27. Competitiveness and Private Sector Development: Ukraine 2011: Sector Competitiveness Strategy [Electronic resource]. — Paris: OECD Publishing, 2012. — 192 p. — Accessed mode: <http://dx.doi.org>
 28. Demyanenko S. Agricultural land market in Ukraine: allow or forbid?: policy paper No. 8 [Electronic resource] / Serhiy Demyanenko // Institute for economic research and policy consulting, 2007. — Accessed mode: <http://www.ier.kiev.ua>
 29. Fraser E. Who Owns Agricultural Land in Ukraine? [Electronic resource] / Elizabeth Fraser // Oakland Institute, 2015. — Accessed mode: <http://www.oaklandinstitute.org>
 30. Grain: world markets and trade: report // United States Department of Agriculture. — January 2016. — [Electronic resource]. — Accessed mode: <http://usda.mannlib.cornell.edu>
 31. Kozak M. Queuing for Ukrainian agricultural land [Electronic resource] / Michał Kozak // Central European Financial Observer. — 2016. — 9th January. — Accessed mode: <http://www.financialobserver.eu>

УДК 338.246.02 : 332.363

УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

С.К. Богатирчук-Кривко

кандидат економічних наук

Голова правління Рівненського регіонального відділення

ВГО «Спілка землевпорядників України»

Уточнено сутність еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами агросфери як сукупності чинників, елементів, методів та інструментів, спрямованих на організацію збалансованого землекористування з метою забезпечення оптимальності параметрів екологічних та економічних функцій земель сільськогосподарського призначення. Обґрунтовано підхід до формування еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами агросфери через взаємозв'язок його елементів й інструментально-методичного апарату, спрямованих на організацію збалансованого землекористування, що дає змогу забезпечити оптимальність параметрів екологічних та економічних функцій земель сільськогосподарського призначення.

Ключові слова: *еколого-економічний механізм, інструментально-методичний апарат, управління, земельні ресурси, сільське господарство.*

Для досягнення цілей збалансованого розвитку аграрного сектора, спрямованого на задоволення економічних, екологічних та соціальних потреб, потрібно вдосконалити процес управління у сфері сільськогосподарського землекористування. Тому забезпечення збалансованого використання земельних ресурсів передбачає створення комплексного підходу до

еколого-економічного обґрунтування системи управління земельними ресурсами, спрямованої на поєднання імперативів інтенсифікації виробництва та дотримання природоохоронних вимог. Така система управління має створити умови для ефективнішого господарювання та якнайшвидшої адаптації сільськогосподарських товаровиробників до якісно нових еко-

номічних перетворень, а також забезпечити мінімізацію впливу процесів, що погіршують якість земельних ресурсів.

Вагомий внесок у розвиток теоретичних та прикладних основ управління земельними ресурсами зробили Д.І. Бабміндра, І.К. Бистряков, З.Ф. Бриндзя, Д.С. Добряк, Л.Я. Новаковський, М.Г. Ступень, А.Я. Сохнич, А.М. Третяк, М.М. Федоров. Шляхи розв'язання проблем управління в системі сільськогосподарського землекористування в різний час розглядалися в працях О.В. Бутрим, Г.Д. Гуцуляка, Ю.Г. Гуцуляка, Й.М. Дороша, О.С. Дорош, О.І. Коваліва, Є.В. Мішеніна, Н.І. Паляничко, Р.Б. Таратули, В.М. Третяк, Н.А. Третяк та інших вчених. Питанням еколого-економічних взаємозв'язків у системі аграрного природокористування присвячено праці О.Ф. Балацького, О.М. Бородіної, Л.М. Грановської, О.І. Дребот, Н.В. Зіновчук, Л.Г. Мельника, О.І. Фурдичка, С.К. Харічкова, М.А. Хвесика, М.Х. Шершуна та інших дослідників.

Незважаючи на досить всебічну вивченість зазначених проблем, залишаються дискусійними питання розроблення теоретико-методичних підходів до удосконалення та розвитку системи управління земельними ресурсами агросфери з метою забезпечення еколого-економічної збалансованості в узгодженому поєднанні інтересів суб'єктів земельних відносин.

Аналіз використання земельних ресурсів у сільському господарстві свідчить, що багато проблем, які виникають у цій сфері, не можуть бути вирішені в рамках існуючої парадигми управління земельними ресурсами. Основна мета подальшого реформування управління земельними ресурсами — створити ефективну систему управління ними, щоб забезпечити взаємодію держави і суспільства в інтересах динамічного розвитку і високої якості використання земельних ресурсів, їх різноманіття та орієнтацію на задоволення запитів суспільства.

Виходячи з цього, необхідно вирішити такі основні проблеми системи управління земельними ресурсами в сільському господарстві:

- налагодити координацію функцій і відповідальності між різними рівнями управління земельними ресурсами;
- розширити автономію в галузі регулювання земельних відносин з одночасним підвищенням їхньої відповідальності за кінцеві результати діяльності;
- перейти від розподільного і директивного до регульованого управління системою використання земельних ресурсів.

Категорію «землі сільськогосподарського призначення» серед інших земельних угідь вирізняють певні особливості і відповідні па-

раметри, зумовлені їхніми специфічними властивостями. Земельні ресурси агросфери мають достатньо специфічний набір особливих просторових умов, що стосуються рельєфу, якості ґрунтового покриву, рослинності, водного режиму, геологічної будови, а також інших природно-кліматичних умов [1, с. 157]. Помітний вплив на процес управління земельними ресурсами агросфери справило те, що землі сільськогосподарського призначення в аграрному секторі є засобом виробництва. Врахувавши вплив перерахованих властивостей на результат управління, ми запропонували модель комплексного використання основних факторів, що забезпечують умови збалансованого землекористування та включають соціально-економічні, природно-екологічні й організаційно-правові аспекти.

Усі ці особливості допускають удосконалення механізму управління земельними ресурсами агросфери до умов збалансованого ведення сільського господарства. Під еколого-економічним механізмом управління земельними ресурсами агросфери ми розуміємо сукупність факторів, елементів, методів та інструментів, спрямованих на організацію збалансованого землекористування з метою забезпечення оптимальності параметрів екологічних та економічних функцій земель сільськогосподарського призначення. Тому концептуально важливим є саме розроблення структурно-функціональної схеми еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами, що ґрунтується на зворотних зв'язках і спрямовується на гармонізацію еколого-економічних інтересів багатокладного землекористування (рис. 1).

Головною метою функціонування еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами агросфери є балансування інтересів різних суб'єктів землекористування в галузі аграрного виробництва з метою збереження навколишнього природного середовища і забезпечення збалансованого землекористування. У зв'язку з цим структуру еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами в сільському господарстві ми розуміємо як сукупність підсистем, що сприяють досягненню балансу інтересів різних груп землекористувачів. Запропонована структура має включати: планування землекористування суб'єктами земельних відносин; аналіз та контроль за здійсненням господарської діяльності землекористувачів; вартісну оцінку земельних ділянок з метою фіскального регулювання землекористування; інституціональне, в тому числі й нормативно-правове, регулювання земельних відносин.

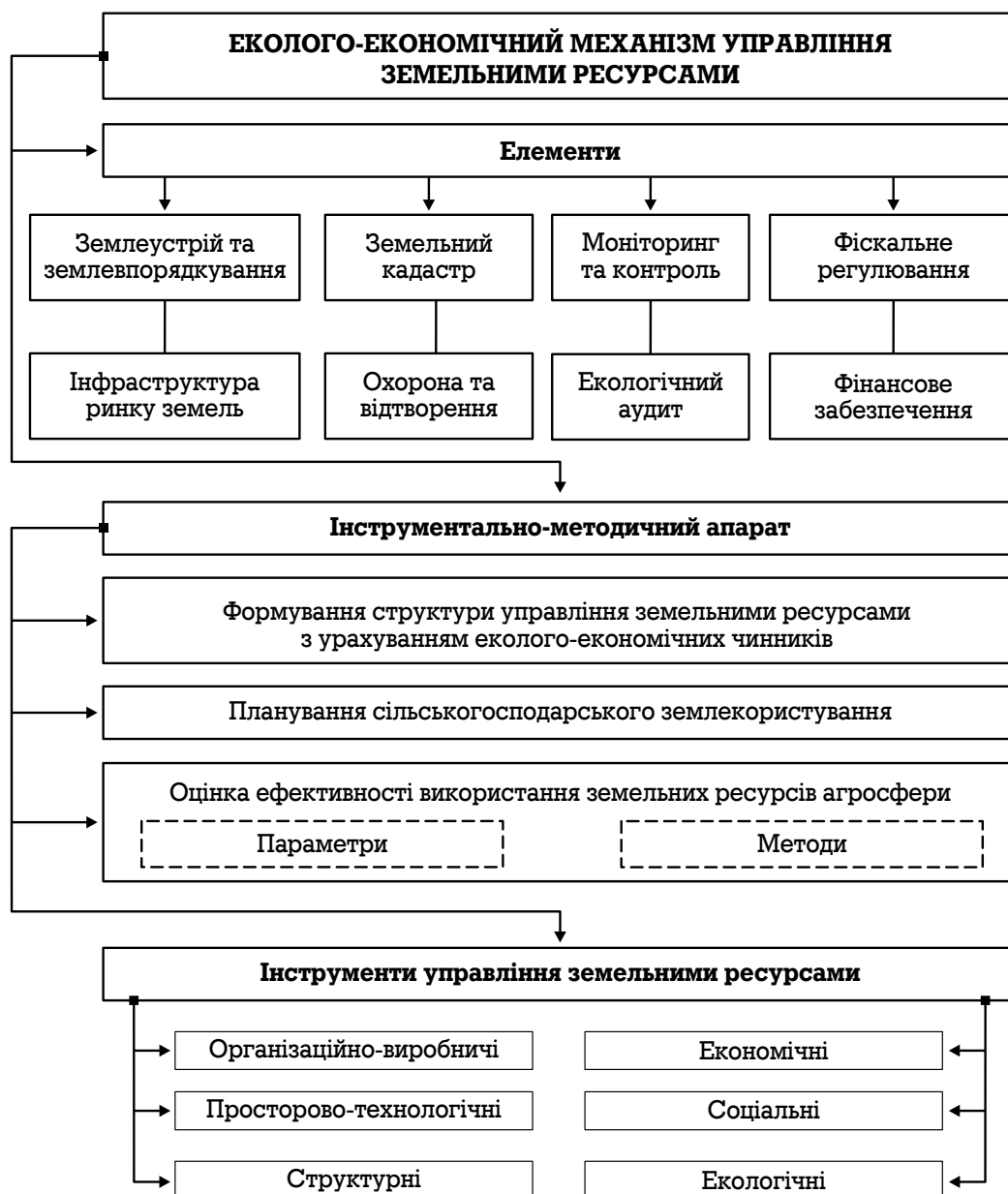

Рис. 1. Структурно-функціональна схема еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами в сільському господарстві

Джерело: сформовано автором.

Не менш важливим у системі управління земельними ресурсами агросфери є еколого-економічне оцінювання його ефективності, що визначає актуальність опрацювання методичних положень цієї сфери.

У сучасних умовах різноманіття форм власності та господарювання набуває винятково важливого значення складання проектів землеустрою, особливо для цілей планування землекористування. Завдання землеустрою полягає в раціональній організації території сільськогосподарських підприємств, установ і організацій з метою створення просторових

умов для еколого-економічної оптимізації використання та охорони земель сільськогосподарського призначення, впровадження прогресивних форм організації управління землекористуванням, удосконалення структури і розміщення земельних угідь, посівних площ, системи сівозміни, сінокосо- та пасовищезміни [2]. Ефективну систему землевпорядного забезпечення управління земельними ресурсами можна сформувати через такі інструменти:

- нормативно-правове регулювання проведення землеустрою землекористувань та сільських територій загалом;

- комплексне планування використання та охорони земель на різних рівнях управління;
- державна підтримка і фінансування суспільно значущих землевпорядних робіт, пов'язаних з інфраструктурним облаштуванням території, меліорацією земель, боротьбою з ерозією ґрунту;
- контроль за проведенням землеустрою.

Основою сучасного землеустрою має стати ландшафтна структуризація сільськогосподарських угідь з детальною характеристикою рельєфу, якості ґрунтів, мікрокліматичного режиму тощо. Такий підхід дає змогу раціонально використовувати кожен земельну ділянку, визначити структуру та обсяги відповідних інвестицій. Тобто для організації території в сільськогосподарських підприємствах у процесі розроблення проектів та схем землеустрою необхідно враховувати еколого-ландшафтну структуру земель. Недооцінювання екологічних та ландшафтних особливостей під час організації території в часі та просторі спричинює негативні явища, які впливають на продуктивність та якісний стан сільськогосподарських земель, спричиняють зниження родючості ґрунтів, посилення ерозійних процесів та розвиток зсувів. Усе це призводить до деградації земель [3, с. 11].

Інформаційною складовою проектування еколого безпечних землекористувань та агроландшафтів у цілому є спеціальні класифікації і районування щодо впорядкування території. Для проведення землевпорядкування використовується переважна більшість методів та видів районування, оскільки вони мають єдину просторову визначеність — держава, область, район, територіальна громада. Проводячи перерозподіл на рівні господарств, використовують класифікаційні схеми [4, с. 31].

При агроекологічному підході до районування основним об'єктом дослідження розглядається адаптивна реакція оброблюваних рослин на фактори зовнішнього природного середовища, а особливості ґрунту, рельєфу, клімату та інших факторів зовнішнього середовища — тільки по відношенню до них. Перевага агроекологічного районування сільськогосподарських угідь полягає в тому, що використання видових і сортових особливостей адаптивних реакцій рослин якраз і дає змогу отримати диференційовану та інтегральну інформацію про взаємодію рослини і навколишнього середовища. [5, с. 197].

Ефективне функціонування еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами неможливе без державного земельного кадастру. Кадастр формує механізм захисту прав землевласників і землекористува-

чів, сприяє упорядкуванню надходження до бюджету коштів від платежів за використання землі та угод із земельними ділянками. На основі кадастрової бази повинна створюватися інформаційна мережа, що забезпечує проведення єдиної державної земельної політики, оцінювання земель, формування податкової бази та ставок орендної плати. Але поряд з кадастровим обліком повинні розвиватися механізми, які стимулюють розвиток галузей (кредитування, в тому числі іпотечне, субсидування, страхування) [6, с. 48]. На основі земельно-кадастрової інформації можна: гарантувати права власності на об'єкти земельно-майнового комплексу; реєструвати права власності на об'єкти земельно-майнового комплексу; вирішувати земельні спори; підтримувати економічно ефективний оборот земель; планувати землекористування.

Земельний кадастр також створює інформаційну основу управління земельними ресурсами. Інформаційне забезпечення управління земельними ресурсами має стати ключовим у формуванні сучасної земельної політики з метою обліку стану та виявлення тенденцій використання земель сільськогосподарського призначення. До складу інформаційного забезпечення землекористування входять нормативні та довідкові дані, що становлять інформаційну базу системи, поточні відомості, що надходять ззовні системи та потребують відповідної реакції системи або впливають на алгоритм прийняття управлінських рішень [7, с. 85–86].

Не менш важливим елементом є моніторинг та контроль за ефективністю використання земельних ресурсів. Основною метою відповідних заходів є своєчасне виявлення зміни стану земель та їхньої якості внаслідок нераціонального використання; оцінювання здійснених заходів з охорони земель, а також планування їх відновлення; запобігання впливу негативних екологічних ситуацій на земельні ресурси та розроблення шляхів їх подолання й недопущення [8].

Важливим елементом еколого-економічного механізму управління земельними ресурсами є формування інфраструктури ринку земель сільськогосподарського призначення. На відміну від інших традиційних ринків економічних ресурсів, ринок сільськогосподарських земель має такі властивості, як просторова та інституційна обмеженість, екологічна та соціальна значимість. З позиції інституційного підходу ринок сільськогосподарських земель досліджується як механізм узгодження інтересів учасників ринкової угоди щодо умов взаємодії, а також способів відчуження та привласнення земель.

Досить важливим є той факт, що існуючі механізми землекористування підпорядковуються домінуючій фіскальній ідеї, яка орієнтована на пошук шляхів збільшення за рахунок рентних платежів різнорівневих бюджетів [9, с. 56–57]. На нашу думку, фіскальне регулювання сільськогосподарського землекористування має бути стимулювальним щодо залучення інвестицій в охорону та відтворення земельних ресурсів агросфери.

Складова фінансового забезпечення повинна включати в себе принаймні два елементи: 1) створення фінансового середовища, в якому суб'єкт земельних відносин зможе здійснити нагромадження коштів для забезпечення умов ефективного господарювання на землі, раціонального використання та охорони земель; 2) забезпечення виконання державних програм розвитку земельних відносин. Екологічний аудит має стати невід'ємною частиною функціонування механізму управління землекористуванням [10, с. 63].

Існуюча методика екологічного аудиту земельних ресурсів розрахована переважно на використання екологічного аудиту землекористування в промисловості, будівництві та житлово-комунальному господарстві. Методики, які можна використовувати для проведення екологічного аудиту сільськогосподарського землекористування, ґрунтуються на суто екологічних та агрономічних процедурах. Однак жодна з них не охоплює всього комплексу організаційно-економічних специфічних параметрів і характеристик сільськогосподарського землекористування в контексті сталого економічного розвитку [11, с. 42]. Тому одним із пріоритетних завдань екологічного аудиту є формування інструментів стимулювання екологічно збалансованого використання земельних ресурсів агросфери.

Еколого-економічний механізм управління земельними ресурсами в сільському господарстві являє собою сукупність методів впливу на господарюючі суб'єкти, що забезпечують балансування інтересів усіх учасників земельних відносин з метою збалансованого розвитку сільськогосподарського землекористування [10; 12–14]. За допомогою еколого-економічного механізму держава залучає господарюючі суб'єкти до виконання своїх рішень на основі їхньої власної зацікавленості.

Еколого-економічний механізм управління земельними ресурсами, з одного боку, відображає взаємозв'язок держави з господарюючими суб'єктами в умовах ринку, а з іншого — особливості цих взаємозв'язків різні, вони характеризують непрямої, опосередкований земельними відносинами зв'язок. Цей меха-

нізм включає конкретні методи та інструменти впливу на господарюючі суб'єкти. Так, до організаційно-правових методів державного регулювання слід, на наш погляд, віднести такі: розроблення нормативів якості земельних ресурсів; удосконалення здійснення екологічного контролю і моніторингу; природоохоронне планування.

На сучасному етапі має місце значне поширення дозвільної системи, при якій правомочні органи виконавчої влади за клопотаннями тих чи інших сторін або дозволяють, або відмовляють у дозволі здійснювати певні екологічно значимі дії. Конкретною формою дозвільної системи, через яку органи державного управління здійснюють контроль за охороною та використанням земельних ресурсів, є екологічне ліцензування [15]:

- видів, обсягів і лімітів господарської діяльності з використання земельних ресурсів;
- екологічних вимог, при яких допускається використання земельних ресурсів, і наслідків недотримання цих вимог.

Ліміти використання землі виражаються у встановленні розмірів земельних ділянок для різних цілей, а також об'ємом викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище сільськогосподарськими підприємствами та розміщенням відходів сільськогосподарського виробництва. Установлювати ліміти потрібно насамперед у зв'язку з обмеженістю земельних ресурсів і сукупності осіб, які бажають бути землекористувачами. Підприємства, об'єднання, організації та громадяни, які ведуть сільське господарство, зобов'язані виконувати комплекс заходів з охорони земельних та інших природних ресурсів, пов'язаних із землею, від шкідливого впливу сільськогосподарської техніки, хімічних речовин, меліоративних робіт та інших факторів.

Тому не випадково Земельний кодекс України серед обов'язків власників земельних ділянок, землевласників, землекористувачів передусім називає їх обов'язком ефективно використовувати землю відповідно до цільового призначення, підвищувати її родючість, застосовувати природоохоронні технології аграрного виробництва, не допускати погіршення екологічної обстановки на території в результаті господарської діяльності.

Істотно впливати на земельні ресурси можна через реалізацію таких основних функцій системи управління: планування та проектування, організація збалансованого використання та охорони земель, мотивація, координація, регулювання та контроль. Структурно-логічну схему взаємодії названих функцій, що ілюструє зміст процесу управління зе-

мельними ресурсами в сільському господарстві, наведено на рис. 2.

Функція проектування землекористування є основоположною і передусім подальшим заходам у системі управління земельними ресурсами. Вона передбачає формулювання цілей, завдань, напрямів, методів та засобів їх реалізації. Планування та проектування використання земельних ресурсів передбачає розроблення й реалізацію раціональних сівозмін, планування використання водних і лісових ресурсів у системі аграрного виробництва. Ці функції передбачають сукупність розрахунків і планів щодо розвитку об'єкта управління, його наслідки, що в основному реалізуються в схемах землеустрою та проектах землеустрою щодо впорядкування сільськогосподарських угідь [16, с. 55]. З урахуванням цього пропонується здійснювати планування та організацію території на різних адміністративно-територіальних рівнях на основі розробки системи землевпорядної документації та комплексу державних, регіональних і місцевих програм щодо організації раціонального використання та охорони земель.

Перспективне планування землекористування має йти за такими напрямами: націо-

нальне, галузеве, організаційно-територіальне, внутрішньогосподарське. Важливою умовою в господарському плануванні використання земельних ресурсів є всебічний аналіз особливостей і закономірностей земельних відносин у суспільстві. До того ж планування буде найбільш обґрунтованим, якщо воно здійснюється на підставі даних перспективного прогнозу екобезпечного використання земель [17, с. 4].

Прогнозування використання земельних ресурсів здійснюється в схемах землеустрою територіальних підрозділів, у проектах внутрішньогосподарської організації території сільськогосподарських землекористувань. Використання земельних ресурсів, розроблення генеральної схеми використання земельних ресурсів передбачає виявлення земель, придатних до залучення в сільськогосподарське використання за допомогою різних заходів, їхньої економічної ефективності [18, с. 7].

Наступною функцією є процес організації збалансованого використання та охорони земель, що полягає в реалізації економічних, екологічних, правових заходів, спрямованих на досягнення поставлених цілей під час планування та проектування. Ця функція реалізується через заходи щодо введення земельного

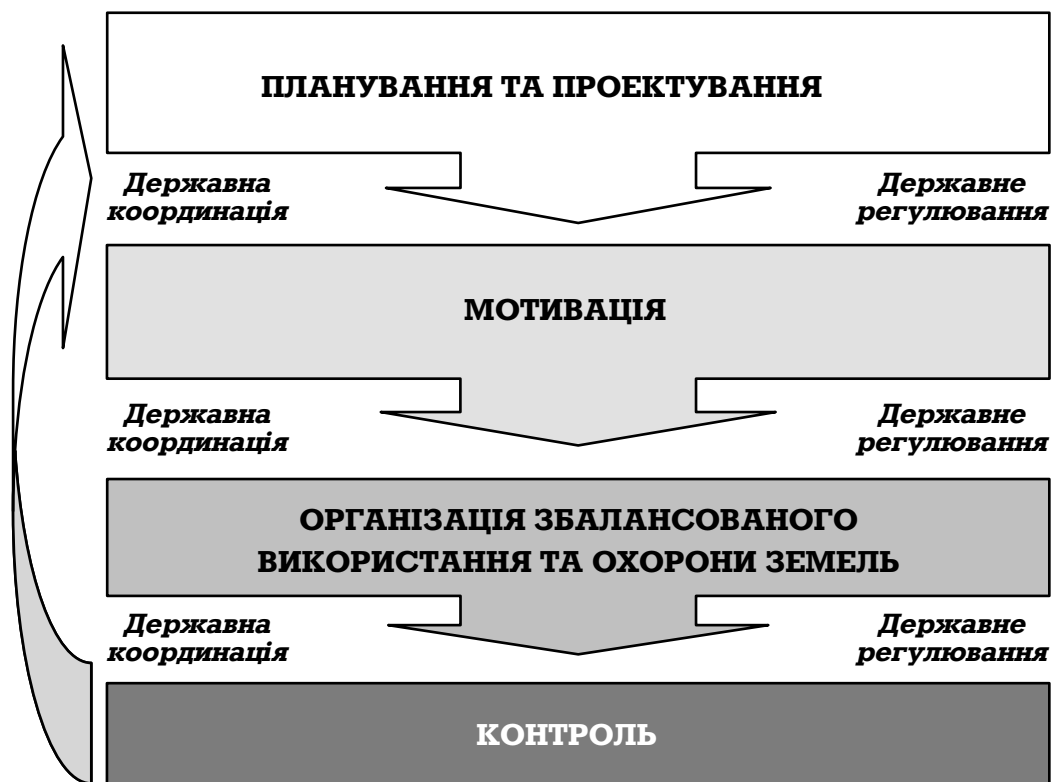

Рис. 2. Схема взаємодії основних функцій системи управління земельними ресурсами в сільському господарстві
Джерело: сформовано автором.

кадастру, землеустрою, моніторингу. Мотивація — одна з найважливіших функцій управління. Вона передбачає систему чинників, що сприяють виконанню передбачених суб'єктом управління заходів.

Координація означає дії, спрямовані на об'єднання всіх видів діяльності сільськогосподарського землекористування в єдину систему, націлену на загальний результат. Вона забезпечує необхідні умови для своєчасного виконання земельного законодавства та приведення у відповідність рівнів організації керуючої і керованої систем. Вона передбачає поточне узгодження діяльності всіх ланок управління та окремих виконавців, їх зв'язок між собою в часі і просторі. Державне регулювання земельних відносин передбачає:

- правове регулювання земельного ринку та земельних відносин у сільському господарстві;
- територіально-економічне зонування;
- формування та реалізацію політики держави в сфері сільськогосподарського землекористування.

Важливою частиною процесу прийняття управлінських рішень є їх аналіз і подальше коригування. Контроль полягає в порівнянні досягнутих результатів із запланованими, моніторинг стану земель, інвентаризації земельних ділянок, фінансово-економічному аналізі землекористування. Земельний контроль — це управлінська діяльність, завданням якої є облік та аналіз процесу забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони та раціонального використання земель, а також дотримання земельного законодавства. Однією з функцій земельного контролю є запобігання забрудненню земель та зниженню родючості ґрунтів, погіршенню стану рослинного і тваринного світу, водних та інших природних ресурсів [19].

Серед актуальних проблем охорони земельних ресурсів найбільш гострими, що впливають на стан землі, є проблеми організації та здійснення екологічного контролю. Система екологічного контролю на сучасному етапі включає в себе державний, галузевий, виробничий і громадський контроль. Ефективність екологічного контролю забезпечується моніторингом, тобто спостереженням за станом навколишнього природного середовища, зокрема земель. Органи державного, галузевого, виробничого та громадського екологічного контролю використовують дані моніторингу в своїй повсякденній діяльності. Таким чином, раціональне використання землі можливе за наявності і правильного використання інформації, отриманої системою екологічного моніторингу [20; 21].

Планування заходів з охорони земельних ресурсів здійснюється в складі програм, прогнозів соціально-економічного розвитку на основі державної екологічної програми, з урахуванням природно-ресурсного потенціалу окремих регіонів і навіть районів.

Слід особливо наголосити на значенні державних цільових програм (з національних проектів) для забезпечення раціонального використання земельних ресурсів та екологічної безпеки. На жаль, ряд положень цих програм виявилися нездійсненними, головним чином через недостатнє фінансове забезпечення, чим заподіяно істотної шкоди охороні земельних ресурсів агросфери та навколишньому природному середовищу в цілому. У зв'язку з цим спостерігається велика роль еколого-економічного механізму регулювання раціонального використання земельних ресурсів та їх охорони.

ВИСНОВКИ

Запропонований еколого-економічний механізм управління земельними ресурсами в сільському господарстві є системою, що передбачає різні аспекти земельних відносин в аграрній сфері: структуру та інструменти управління; форми землегосподарювання; параметри оцінювання ефективності використання земельних ресурсів; цикл управління земельними ресурсами. Гармонійне поєднання складових еколого-економічного механізму управління землекористуванням (землеустрій, землевпорядкування, земельний кадастр, моніторинг земельних ресурсів, екологічний аудит землекористування, інфраструктура ринку земель, фіскальне регулювання, фінансове забезпечення) надасть можливість створити міцну базу для формування системи збалансованого землекористування в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баладжи М.Д. Еколого-економічні засади збалансованого землекористування / М.Д. Баладжи // Сталий розвиток економіки. — 2012. — № 6. — С. 157–160.
2. Закон України «Про оренду земель» // Офіц. вісн. України. — 2003. — № 129. — С. 9–29.
3. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. акад. НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. — К.: ДУ «ІЕПСР НАН України», 2012. — 72 с.
4. Третяк А.М. Земельний капітал: теоретико-методологічні основи формування та функціонування: [монографія]. — Львів: СПОЛЮМ, 2011. — 520 с.
5. Курильців Р.М. Понятійний апарат управління землекористуванням у європейському кон-

- тексті [Електронний ресурс] / Р.М. Курильців. — Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/>
6. *Кваша С.М.* Земельні відносини в контексті моделей розвитку сільського господарства України / С.М. Кваша // Економіка АПК. — 2009. — №3. — С. 54–58.
 7. *Трегобчук В.М.* Раціональне використання та всебічна охорона земель — головні чинники продовольчої і національної безпеки / В.М. Трегобчук // Землепорядкування. 2001. — № 1. — С. 36–41.
 8. *Ібатуллін Ш.І.* Теоретико-методологічні засади управління земельними ресурсами приміських зон великих міст: автореф. дис... докт. екон. наук: 08.00.06 / Ш.І. Ібатуллін; Рада по вивченню продуктивних сил України. — К., 2008. — 36 с.
 9. *Паленичак О.В.* Раціональне землекористування в умовах збалансованого розвитку агропромислового виробництва / О. В. Паленичак // Економіка АПК. — 2012. — № 2. — С. 32–37.
 10. *Мартин А.Г.* Управління земельними ресурсами: пріоритетні завдання на сучасному етапі реформ / А.Г. Мартин // Земельне право України. — 2009. — № 11/09. — С. 9–16.
 11. *Курильців Р.М.* Нова парадигма управління землекористуванням в умовах нових земельних відносин / Р.М. Курильців // Землеустрій і кадастр. — 2011. — № 4. — С. 15–19.
 12. *Башоров В.А.* Совершенствование механизма управления земельными ресурсами / В.А. Башоров // Земельный вестник России. — 2003. — № 1. — С. 1–5.
 13. *Шкуратов О.І.* Інноваційні засади формування екобезпечного землекористування в сільському господарстві / О.І. Шкуратов // Інноваційна економіка. — 2011. — № 6. — С. 10–13.
 14. *Фурдичко О.І.* Еколого-економічні особливості використання природних ресурсів в аграрному виробництві України / О.І. Фурдичко, О.С. Дем'янюк // Агроекологічний журнал. — 2013. — № 3. — С. 7–12.
 15. *Гуцуляк Г.Д.* Окремі питання теорії управління земельними ресурсами / Г.Д. Гуцуляк, О.Я. Микула // Вісник Львівського державного аграрного університету — 1997. — № 1. — С. 111–114.
 16. *Паляничко Н.І.* Організаційна складова в забезпеченні сталого землекористування: [Електронний ресурс] / Н.І. Паляничко // Економіка природокористування і охорони довкілля: зб. наук. праць. — 2012. — Режим доступу: <http://economics-of-nature.net>.
 17. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2012 році: [аналітична доп.]. — К.: Мін-во екології та природних ресурсів України, 2014. — 415 с.
 18. *Новаковський Л.Я.* Словник термінів і визначень у сфері земельних відносин та земельного кадастру / Л.Я. Новаковський, А.М. Третяк. — К., 1998. — 16 с.
 19. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» № 1877-IV від 24 червня 2004 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 20. *Балацкий О.* Экологический менеджмент: проблемы и перспективы становления и развития / О. Балацкий, В. Лукьянихин, Е. Лукьянихина // Экономика Украины. — 2000. — № 5. — С. 68–73.
 21. Екологія та охорона навколишнього середовища: словник-довідник / [уклад. А.Я. Сохнич та ін.]. — Львів: Укр. технології, 2006. — 252 с.

Новини

Новини

Новини • Новини • Новини

ПІДТРИМКА ЕКСПЕРТІВ ЄС В РОЗВИТКУ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

В Україні завершив роботу проект ЄС Твіннінг «Сприяння розвитку відкритого і прозорого ринку сільськогосподарських земель в Україні». Бенефіціаром та реципієнтом проекту, який розпочався 8 січня 2014 року, виступала Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Проект реалізовувався консорціумом у складі Королівства Нідерланди, Федеративної Республіки Німеччина і Литовської Республіки.

В рамках проекту фахівці Держгеокадастру та європейські експерти, за підтримки Національного агентства України з питань державної служби, вивчали кращі практики та моделі функціонування ринку землі у Нідерландах, Німеччині та Литві, досліджуючи можливість імплементації їх елементів в Україні.